

[Statsministeren.]

lem Hr. J. S. Foget, som jo ogsaa beskæftigede sig med dette Spørgsmaal, fortalte, at jeg har lagt Hænderne i Skødet og erkender vor Afmagt.

Landbrugets Forhold har selvfølgelig Betydning for Beskæftigelsen, saaledes som det ærede Medlem Hr. Brorsen siger det, men Landbrugets Bidrag til Afhjælpning af Trangen til Beskæftigelse er efter Landbrugets egen Erklæring indskrænket til en Forøgelse af Arbejdsløsheden med 25 000—50 000 Mand, Landarbejdere og Haandværkere og mange andre. Fordi vi nu erkender Sandheden, sagde vi, at Landbrugets Sammenbrud, da Krisen indtraadte, naturligvis maatte hindres baade af Hensyn til Beskæftigelsen i Erhvervet og af Hensyn til de nationalekonomiske og beskæftigelsesmæssige Interesser, som i øvrigt knytter sig til Landbrugets Eksport. Eksportens Nedgang baade i Mængde og i Priser hidførtes af det økonomiske Sammenbrud i Verden, som vi jo nu kender og erkender, og fulgtes af den nye Handelspolitik, af Kontingentering, af Afspærring og meget andet.

Aarsagen til Arbejdsløshedens Omfang kom udefra gennem Landbruget, ikke, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller siger, fordi Regeringen vilde det saadan. Formindskelse af Folkehold, formindskede Indkøb hos Haandværkerne, formindskede Reparationsarbejder o. s. v. var den selvfølgeligste, ganske selvfølgeligste Virkning af det voldsomme Prisfald, som bragte Udbyttet af Eksporten ned med 500 Mill. Kr. paa et Aar. Ingen bebrejder Landbruget, at det gik saadan, men Arbejdsløshedens Forøgelse er en Kendsgerning, som følger af denne Udvikling. Dernæst: Landene afspærrede for Udvandrere, og medens der i en lang Række Aar var en normal Udvandring paa gennemsnitlig 7 000 aarlig, har der siden 1931 været spærret, og der er saaledes foruden disse fra Landbruget udstødte — lad det nu være 25 000 eller 50 000 — kommet en Forøgelse til det danske Arbejdsmarked ved den stoppede Udvandring, som atter kan anslaaes til 50 000. Nu siger jeg straks, at disse to Tal skal og kan ikke lægges sammen, thi naturligvis vilde en Del af dem, der regnes som udstødte fra Landbruget, hvis der havde været Muligheder derfor, være mellem Udvandrerens Tal, men ingen Tvivl er der vel om, at disse to Momenter tilsammen giver en meget betragtelig Forøgelse af den Arbejdsløshed, der var, paa en 80 000—85 000, da vi for et Aar siden behandlede

den Forespørgsel, som de ærede Medlemmer af Venstre nu har genoptaget. Men denne Forøgelse af Arbejdsløsheden har altsaa været for meget, kan man vel sige, for dansk Erhvervsliv at optage foruden den normale Tilvækst, som jo stadig stiller sine Krav til et Lands Produktionsevne. Man maa være Overdemagog for at kunne paastaa, at hele denne Tilstand skyldes den danske Regering og den alene.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen har, som sagt, ført den stillede Forespørgsel ind i Forhandlingen og syntes at glæde sig over, at man her havde brugt just den Form, den Ordlyd, som Socialdemokraterne brugte for 10 Aar siden. Jeg har ingen Grund til at misunde Venstre den Fornøjelse, der kan være deri; men jeg føler mig tilfreds med, at vi ikke er nødt til at svare saadan, som Statsminister Madsen-Mygdal svarede i 1929. Da nu denne Anledning er givet, kan jeg godt give nogle Svar paa den stillede Forespørgsel allerede nu, thi vi har nemlig i Modsætning til den Regering, der blev spurgt i 1929, foretaget noget imod Krisen og imod Arbejdsløsheden. Og vore Arbejdsløshedsforanstaltninger er ikke — som et æret Medlem sagde — brudt sammen; de har virket ganske betragteligt i Forhold til den vanskelige Situation, der har foreligget.

Valutaloven og Valutacentralen, som gennemførtes efter Tilskyndelse af Madsen-Mygdal, har ikke blot været det første, men ogsaa et af de mest betydende Skridt baade i Retning af Landbrugets Genrejsning og til Beskæftigelsesforholdenes Forbedring. Vi maatte under Hensyn til den Handelspolitik, der krævedes udefra, gøre saadan, som Madsen-Mygdal dengang sagde: gennemføre en Regulering, hvorved man kunde sikre de nødvendige Indkøb fra Udlandet og undlade de Indkøb, der er mere eller mindre overflødige. — Enhver ved, hvorledes Indkøbene fra visse Lande er blevet formindsket og overført til de Lande, der vil aftage Landbrugets Produkter. Og det er i Dag lige saa nødvendigt, som det var i 1932, at have et Organ, der kan besørge denne Regulering, hvis man ønsker, at Landbrugets Produktion og Afsætning skal kunne opretholdes.

Ved at følge Madsen-Mygdals Anvisning, ved at købe nødvendige Raastoffer og ved at undgaa overflødige Indkøb, har Produktionen i Aarene siden kunnet forøges, og der er i disse Aar sket en Forøgelse af Beskæftigelsen i Haandværk og Industri med mindst 100 000, maaske op til 150 000 Arbejdere.

Ordføreren for Forespørgerne i 1929,